

Plagiointivilppi yliopiston opettajan näkökulmasta

METHODIFESTIVAALI, Tampere

Ke 19.08.2015

Dosentti Anne Nevgi

Yliopistopedagogiikan tutkimus- ja kehittämissyksikkö

Taustaa

- Plagiointi merkitsee usein opettajan ja opiskelijan välille oletetun luottamuksen kyseenalaistamista ja pahimmassa tapauksessa rikkoutumista. Ilman molemminpuolista luottamusta, ohjaustilanne voi kärsiä.
- Yhteistyössä kollegani akatemiantutkija dosentti Erika Löfströmin kanssa aloitimme opettajien kokemuksia opiskelijaplagioinnista koskevan tutkimuksemme – tutkimus on osa Erika Löfströmin johtamaa laajempaa tutkimushanketta.
- Miten plagioinnin kohtaaminen vaikuttaa ohjaukseen ja opetukseen? Tarkastelen tässä esityksessäni asiaa opettajan näkökulmasta.

Mitä on plagiointi?

- Plagiointi on epäselvä ja vaikeasti määriteltävissä oleva ilmiö (esim. Barrett & Cox, 2005; Gullifer & Tyson, 2014; Macdonald & Carroll, 2006; Park, 2003).
- Sekä opettajat että opiskelijat ovat usein epätietoisia siitä mitä plagiointi oikeastaan on (East, 2010; Collins & Amodeo, 2005).
- Kaksi näkökulmaa plagiointiin:
  - Varkaus, anastus eli Copyright – omistusoikeuteen kohdistuva rikkomus (esim. Park, 2003)
  - Vilppi, petos (Ashworth, Banister & Thorne, 1997; Gullifer & Tyson 2010; 2014)

Plagiointi – kasvava ongelma

- Tietotekniikan kehitys johtanut kopiointiin helppouteen - Internet tarjoaa valtavan aineiston (Laird, 2001; Szabo & Underwood, 2004; Underwood & Szabo, 2003)
- Tietotekniikalla myös yritetty ratkaista ongelma, eli plagioinnintunnistusohjelmia on hankittu yliopistoihin.
- Yliopistoissa laadittu ohjeita miten toimia, myös Helsingin yliopisto laati ohjeet miten toimitaan plagioinnin tunnistamisessa.
- Tutkimusetiikka: tieteellisen kirjoittamisen eettiset säännöt ja niiden opettaminen opiskelijoille kandi- ja maisteriopintojen eri vaiheissa (Tutkimuseettinen neuvottelukunta: http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf)

Opiskelijaplagioinnin määrittely

- Opiskelijan tekemä plagiointi (engl. *Student plagiarism*) tarkoittaa toisen työn esittämistä omanaan ja sisältää tällöin esimerkiksi toisen tekstin lainaamista hieman sitä muuttaen tai sanatarkasti ilmaisematta lähdettä tai koko työn varastamista (Walker, 2010)
- Opettajien ja opiskelijoiden käsitykset plagioinnista eroavat toisistaan plagioinnin syiden ja vakavuuden osalta (Löfström & Kupila, 2012; 2013)
  - Opiskelijoilla erityisesti epäselvyys siitä mitä on plagiointi ja pelko että vahingossa syyllistyy plagiointiin.

Opiskelijaplagioinnin ulottuvuudet

- **Intentionaalinen, tarkoitushakuinen plagiointi** (Löfström & Kupila, 2012; 2013; Sutherland-Smith, 2008)
  - Metaforat: ”rikos”, ”synti”, ”sota”, ”taistelu”, ’ syöpä’
  - Opiskelijan syyllisyys, syyllistäminen, rankaisu
  - Fokus rangaistuksessa, oppiminen toissijaista (Angélil-Carter, 2000)
- **Tahaton, taitamaton tieteellisen tekstin kirjoittaminen**
  - Opiskelijan osaamisen puute, ongelmat opetuksessa ja opiskelijan taidoissa oppia tieteellistä kirjoittamista (Löfström & Kupila, 2012; 2013)
  - Opiskelijan ohjaaminen ja tukeminen
- **Tilannesidonnainen, kontekstuaalinen** (Löfström & Kupila, 2012; 2013)
  - Opiskelijan oma ajanhallinta tai kurssien liian suuret työmäärät, vaaditaan liian paljon kirjoitustehtäviä liian lyhyessä ajassa
  - Opiskelijan itsesätelytaitojen / opiskelutaitojen kehittäminen, opetussuunnitelmien kehittäminen, työmäärien arviointi

Opetukselliset lähestymistavat ja opettajan käsitykset plagioinnista

- **Sisältölähtöisyys** (tiedon välittäminen, transmissive approach) painottuu opetuksessa - Opetus sisältää runsaasti ja nopeasti esitettynä paljon asiatietoa, opettaja olettaa:
  - Kaikilla opiskelijoilla on samanlaiset käsitykset siitä mitä plagiointi on
  - Opiskelijan vastuulla on perehtyä ja ymmärtää plagiointia koskevat säännökset
  - Opettajan tehtävä on plagioinnin tunnistaessaan ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin ja saattaa opiskelija vastuuseen teostaan
  - Plagiointi on intentionaalista ja tietoista sääntöjen rikkomista ja siksi myös rankaistava teko

(Sutherland-Smith, 2008)

Opetukselliset lähestymistavat ja opettajan käsitykset plagioinnista

- **Oppimislähtöisyys** (käsitteellinen muutos, transformative approach) painottuu, keskeistä on oppimisen ymmärtäminen merkityksen konstruomiseksi, vähitellen kehittyväksi prosessiksi kohti asiantuntijuutta, opettaja olettaa:
  - Opiskelijoiden käsitykset plagioinnista eroavat toisistaan suuresti
  - Vastuu plagioinnin välttämistä jakautuu tasaisesti oppilaitoksen, opettajan ja opiskelijoiden kesken
  - Plagiointi ei ole välttämättä tarkoituksellista, yleensä tahatonta
  - Plagioinnin taustalla yleensä opiskelijan heikot ja kehittymättömät taidot tieteellisessä kirjoittamisessa
  - Tarvitaan ohjausta sekä kirjoitustaidoissa että kriittisessä, itsenäisessä ajattelussa
  - Opettajan tehtävä on olla opiskelijan kehittymisen ja kasvun tukija ja fasilitaattori

(Sutherland-Smith, 2008)

Tunteet yliopisto-opettajan kohdatessa plagioinnin

- Plagioinnin kohtaaminen opiskelijansa työssä on voimakasta stressiä aiheuttava tilanne (Sutherland-Smith, 2005; Collins & Amodeo, 2005; Nevgi & Löfström, 2012)
- Herättää usein opettajassa voimakkaita negatiivisia tunteita (Flint, 2005; Sutherland-Smith, 2008).
- Tunteet ovat yhteydessä koettuihin vaikuttamismahdollisuuksiin, mm. vähäiset vaikuttamismahdollisuudet tärkeäksi koetussa asiassa aiheuttavat turhautumista
  - Esim. Opiskelija plagioi hyvästä ohjauksesta huolimatta

Pettymys – tunne joka liittyy yleisesti plagioinnin kohtaamiseen

---

- Pettymys on psykologinen reaktio kun saavutus tai tehtävän tulos ei vastaa sille asetettuja odotuksia (Bell, 1985, sivu 1; Dijk & Zeelenberg 2002 mukaan)
- Pettymys on odotetun saavutuksen saavuttamatta jäämistä (Frijda, 1986, s. 280; Dijk & Zeelenberg 2002 mukaan)
- Pettymys on tuloksen saavutustasoon tai sen saavuttamattomuutta koskeva tehtäväkohtainen tunne (engl. *outcome-related disappointment*) tai se on henkilösuhteisiin liittyvä tunne (engl. *person-related disappointment experience*) aiheutuen odotusten täyttämättömyydestä (Dijk & Zeelenberg, 2002)
- **Tehtäväkohtainen pettymys** – vaikuttaa saavutusmotivaatioon, päätöksentekoon – johtaa surullisuuteen
- **Henkilösuhteissa pettyminen** – vaikuttaa sosiaaliseen toimintaan, yhteisöön, luottamukseen, yhteisiin tehtäviin – johtaa suuttumukseen, vihaan

Tutkimuskysymykset

- Millaisia tunteita kohdattu plagiointi herättää opettajassa?
- Miten opettajat toimivat plagioinnista kiinnisaadun opiskelijan kanssa? Millaisiin ammatillisiin ratkaisuihin he päätyvät?
- Miten plagiointi määrittyy akateemisessa yhteisössä? Miten opettajat puhuvat plagioinnista – millaisia diskursseja on tunnistettavissa?

Tutkimusaineisto

- Haastatteluun etsittiin ja valittiin yliopisto-opettajia, jotka ovat itse kohdanneet plagiointitapauksia opetuksessaan tai ohjaustyössään.
- Haastatteluihin on osallistunut 11 opettajaa, jotka edustavat eri tieteenaloja, lisäksi yksi reflektiopäiväkirja.
- Reflektiiviset, opettajien kokemuksia luotaavat haastattelut
  - Deskriptiivinen, kuvaileva taso – mitä tapahtui?
  - Analyttinen, arvioiva taso – mitä tämä merkitsee itselle, omalle opetus- ja ohjaustyölle, suhteessa opiskelijaan?
  - Kriittinen taso – miten omat ajatukset, asenteet, käsitykset muuttuivat?

Analyysit

- Temaattinen sisällönanalyysi (tunteet; ammatilliset ratkaisut)
- Diskurssianalyysi
  - Mitä plagioinnista sanotaan?
  - Kuka määrittelee plagioinnin?

Millaisia tunteita ilmaantuu plagioinnin tunnistamishetkellä?

- **Epäilyn** herääminen, epäusko ($n = 9$)
  - Intuitiivisesti, ei voi tarkkaan sanoa mistä tunne tulee
- **Järkytys, kauhu, epäusko** ”*ei voi olla totta!*”

Millaisia tunteita ilmaantuu kun plagiointi varmistuu?

Vahvat negatiiviset tunteet

- **Suuttumus**, ärtyminen, vihastuminen, viha
- **Syyllisyys** (itse), osasyllisyys (yhdessä opiskelijan kanssa)
- **Avuttomuus**, epävarmuus, epätietoisuus, hämmennys
- **Pettymys**, loukkaantuminen, luottamuksen menettäminen

Kyynisyys

- **Välinpitämättömyys**, ”*no jaa...*”
- **Neutraalit tunteet**, ”*näitä nyt vaan on*” - tyyliin

Millaisia tunteita ilmaantuu kun opettaja käsittelee asiaa?

Opiskelija tullut tutuksi

- Opiskelija katuu – opettaja tuntee myötätuntoa, empatiaa
- Opiskelija jatkaa – empatia vähenee, myötätunto katoaa, pettymys
- Opiskelija kieltää – ärtymys, suuttumus, viha, ahdistus, luottamuksen menetys, pettymys

Opiskelija jäänyt vieraaksi

- Plagiointi tulkitaan tahattomaksi – opettaja tuntee myötätuntoa, haluaa auttaa
- Plagiointi tulkitaan tahalliseksi – opetta tuntee välinpitämättömyyttä ja/tai halveksuntaa

Mihin pettymys liittyy?

- Pettymys opiskelijaan (pettymys ihmissuhteessa) ($n = 5$)
  - Erityisesti pro gradu tutkielmien ohjauksessa tapahtuvaa
  - Voimakkaat negatiiviset tunteet
  - (myötätunto)
  - Ohjauksen jatkaminen ja a) opiskelija korjaa virheensä ja ohjaus jatkuu tai b) opiskelija jatkaa plagiointia ja ohjaussuhde saattaa jatkua loppuun ponnistellen tai katketa
  - Ohjaussuhteen välitön katkeaminen
- Pettymys opiskelijan suoriutumiseen tehtävässään ($n = 4$) tai itseän ohjaajana / opettajana ($n = 3$)
  - Lievemmat negatiiviset tunteet
  - Myötätunto (myös itseä kohtaan)
  - Opiskelijan neuvominen ja ohjaaminen
  - Opiskelijan puolustaminen (osasyällisyys)

Millaisia ammatillisia ratkaisuja tehdään?

- Keskustelu lähimmän kollegan tai toisen ohjaajan kanssa
  - Huolen jakaminen
  - Tuen saaminen - yhteisöllisyys
  - Plagioinnin käsittely opiskelijan kanssa tai asian siirtäminen eteenpäin
  - Opiskelijan ohjaaminen
- Keskustelu esimiehen tai laitosjohtajan kanssa
  - Huolen jakaminen
  - Tuen saaminen – hallinnollinen tuki
  - Asian siirtäminen eteenpäin

Millaisia diskursseja on tunnistettavissa?

- Portinvartija diskurssi
  - Yliopiston opettajan velvollisuus ja tehtävä on vastata siitä että opiskelija ei onnistu plagioimaan
  - Rankaisun diskurssi
- Huolenpidon diskurssi
  - Yliopiston opettajan velvollisuus ja tehtävä on huolehtia siitä että opiskelija selviytyy myös vaikeuksia kohdatessaan
- Valtakamppailun diskurssi
  - Akateemisten erilaiset käsitykset ja tulkinnat siitä mikä on plagiointia johtavat myös sisäiseen valtataisteluun siitä kuka määrittää plagioinnin

Lähteet

- Angéil-Carter, S. (2000). *Stolen Language? Plagiarism in Writing*. London: Pearson Education.
- Ashworth, P., Bannister, P., Thorne, P. & Students on the Qualitative Research Methods Course Unit (1997) Guilty in whose eyes? University students' perceptions of cheating and plagiarism in academic work and assessment, *Studies in Higher Education*, (22) 2, 187-203, DOI:10.1080/03075079712331381034
- Dijk, W. W., & Zeelenberg, M. (2002). What do we talk about when we talk about disappointment? Distinguishing outcome-related disappointment from person-related disappointment. *Cognition and Emotion*, 16 (6), 787-807.
- East, J. (2010). Judging plagiarism: a problem of morality and convention. *Higher Education* 59: 69-83.
- Flint, A., Clegg, S., & Macdonald, R. (2006). Exploring staff perceptions of student plagiarism. *Journal of Further and Higher Education*, 30(2), 145-156.
- Gu, Q., & Brooks, J. (2008). Beyond the accusation of plagiarism. *System*, 36(3), 337–352.
- Gullifer, J., & Tyson, G. A. (2010). Exploring university students' perceptions of plagiarism: A focus group study. *Studies in Higher Education* 35(4), 463–481.
- Gullifer, J., & Tyson, G. A. (2014). Who has read the policy on plagiarism? Unpacking students' understanding of plagiarism, *Studies in Higher Education* (39)7, 1202-1218, DOI:10.1080/03075079.2013.777412
- Laird, E. (2001). We all pay for internet plagiarism. *Chronicle of Higher Education*, 47 (44), B5
- Leask, B. (2006). Plagiarism, cultural diversity and metaphor – implications for academic staff development. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 31 (2) 183–199.

Lähteet

- Lofström, E., & Kupila, P. (2012). Plagiointin syyt ja yliopisto-opetuksen keinot puuttua niihin. *Yliopistopedagogiikka – Journal of University Pedagogy*, 19(1), 28-30.
- Lofström, E. & Kupila, P. (2013). The Instructional Challenges of Student Plagiarism. *Journal of Academic Ethics*, 11, 231–242
- Park, C. (2003). In other (people's) words: plagiarism by university students—literature and lessons. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 28, 471-488.
- Sutherland-Smith, W. (2008). Plagiarism, the Internet and Student Learning: Improving Academic Integrity. New York: Routledge.
- Sutton, R. E., & Wheatley, K. F. (2003). Teachers' emotions and teaching: A review of the literature and directions for future research. *Educational Psychology Review*, 15, 327–358.
- Szabo, A., & Undewood, J. (2004). Cybercheats: is information and communication technology fuelling academic dishonesty? *Active Learning in Higher Education*, 5, 180-199.
- Underwood, J., & Szabo, A. (2003). Academic offenses and e-learning: individual propensities in cheating. *British Journal of Educational Technology*, 34(4), 467-477.
- Walker, J. (2010). Measuring plagiarism: researching what students do, not what they say they do. *Studies in Higher Education*, 35, (1), 41-59.